

Samfunnsoppdrag bærekraftig fôr

Hvordan utvikle samfunnsoppdraget
som virkemiddel
Forslag til mål og organisering

Christina Abildgaard, leder av operativ gruppe
SirkulæriTET 2023, Klimahuset, Oslo 5. desember

Forslag til mål for og organisering av Samfunnsoppdrag bærekraftig fôr

Et samfunnsløft for bærekraftig fôr

Samfunnsutfordringer

Meld. St. 5

2022-2023

Møting 10. Stortinget

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023-2032

Samfunnsoppdrag «missions»– lansert som nytt virkemiddel

Målrettede, nyskapende og ambisiøse prosjekter der forskning kobles sammen med andre virkemidler for å løse konkrete problemer innen en gitt tidsfrist

Samfunnsoppdrag på bærekraftig fôr:

«Alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og bidra til å redusere klimagassutslippene i matsystemene»

Bærekraftig fôr – Fremtiden - dilemmaer

- Erstatte dagens volum med mer bærekraftige fôr med mindre klimaavtrykk?
- Ta hensyn til vekst?
- Nasjonalt produsert fôr?
- Høste nye ressurser, dyrke nye fôrråvarer, utnytte restråstoff?
- Skal vi bygg ny industri i Norge?
- Grønn omstilling nasjonalt – internasjonale hensyn?
- Hva er bærekraftig fôr?

The collage features several documents and logos:

- SINTEF** logo at the top right.
- Sustainable Development Goals** wheel at the top right.
- Report cover: "Bærekraftig fôr til norsk laks" (Sustainable feed for Norwegian salmon).
- Report cover: "Utnyttelse av fôrressurser i norsk oppdrett av laks og regnbueørret i 2020" (Utilization of feed resources in Norwegian salmon and rainbow trout farming in 2020).
- Report cover: "Råvareløftet" (Raw material pledge).
- Report cover: "Hva skal laksen spise?" (What should the salmon eat?).
- Report cover: "Bærekraft i det norske matsystemet" (Sustainability in the Norwegian food system).
- Report cover: "En kunnskapsstatus om bærekraftig norsk fôrproduksjon til havbruk og husdyr i jordbruket" (A knowledge status on sustainable Norwegian feed production for aquaculture and livestock in agriculture).
- RURALIS** logo at the bottom right.

Målene er utviklet gjennom omfattende prosess - mange involverte

Operativ gruppe

- Christina Abildgaard, Forskningsrådet, leder
- Ann-Cecilie Hansen, Mattilsynet
- Tine Madeleine Jarli, FFL/JA
- Renate Johansen, FHF
- Boy Kåre Kristoffersen, Enova
- Silje Marie Lesjø/*Olve Sæhlie*
Bionova/Innovasjon Norge
- Øyvind Lie, *Jens Christian Holm*,
Fiskeridirektoratet
- Jon Løyland, Landbruksdirektoratet
- Vidar Skagestad, Forskningsrådet
- Karin Øyaas/*Heidi Fosslund*, SIVA

Ekspertgruppe

- Einar Wathne, leder, Styreleder NCE Seafood Innovation
- Dag Aksnes, Universitetet i Bergen
- Line Asker, DNB
- Joanna Franzén, Vinnova
- Erik Olav Gracey, Biomar
- Joakim Hauge, Bellona
- Kristin Hurum, Cermaq Norge
- Kari Ljøkjel, Felleskjøpet fôrutvikling
- Bob van Oort, CICERO
- Åge Oterhals, Nofima
- Ivar F. Pettersen, ALO-analyse (fra 10.august)
- Karin Marie Røhne, Nortura
- Anne Cathrine Whist, TINE
- Bernd Wittgens, SINTEF
- Margareth Øverland, NMBU

Sekretariat

- Anders Karlsson-Drangsholt, Forskningsrådet, leder
- Ole Jørgen Marvik, Innovasjon Norge
- Tina Rebecca Hov-Gylthe, Forskningsrådet
- Eli Ragna Tærum, Forskningsrådet
- Mette Mila, Forskningsrådet
- Trond Einar Pedersen, Forskningsrådet
- Kjell E. Naas, Forskningsrådet
- Inderjit Singh Marjara, Forskningsrådet
- Emilia Brenna Rustad, Innovasjon Norge

- 6 innspillmøter
- 250 deltagere på innspillmøtene
- 72 skriftlige innspill

Forslag til mål og delmål

3 MÅL

Redusere klimagassutslipp og bevare naturmangfold

Øke forsyningssikkerheten

Utvikle en sterk fôringrediens industri i Norge

4 FORUTSETNINGER

Etablere kvalifiseringsordning for bærekraftig fôr og fôringredienser

Etablere et politisk forankret verdihierarki for bruk av bioressurser, energi og areal

Utvikle fôrregelverket

Heve kunnskapsgrunnlaget for samfunnsoppdraget

Tre mål

Åtte delmål

Redusere klimagassutslipp og bevare naturmangfold

Redusere det globale klimaavtrykket til mengden fôrvarer importert til oppdrettsfisk og husdyr i Norge i 2024 med 55 % til 2034. Årlig reduksjon skal være minst 5 %-poeng fra 2026. Norskproduserte fôringredienser som erstatter import skal følge samme mål.

Arealer og naturressurser skal brukes slik at naturmangfold bevares. Det samlede forbruket av naturressurser skal reduseres gjennom bruk av sirkulær økonomi.

Alle fôringredienser brukt i fôr til husdyr og oppdrettsfisk i Norge skal være bærekraftige innen 2034. Årlig økning skal være minst 10 %-poeng fra 2026.

Øke forsyningssikkerheten

Andelen norskprodusert fôr og fôringredienser til oppdrettsfisk skal opp til minst 25 % innen 2034

Andelen norskprodusert fôr og fôringredienser til husdyr skal opp til minst 90 % innen 2034

Betydelig økt samfunnsaksept for nye fôringredienser også de som er basert på sirkulære ressurser

Utvikle en sterk fôringrediens industri i Norge

Realisere en produksjonsvekst i Norge på 500 000 tonn fôringredienser innen 2034 og 1 000 000 tonn fôringredienser innen 2050

Bli en globalt ledende eksportør av teknologi og kompetanse innen produksjon av bærekraftige fôringredienser innen 2050

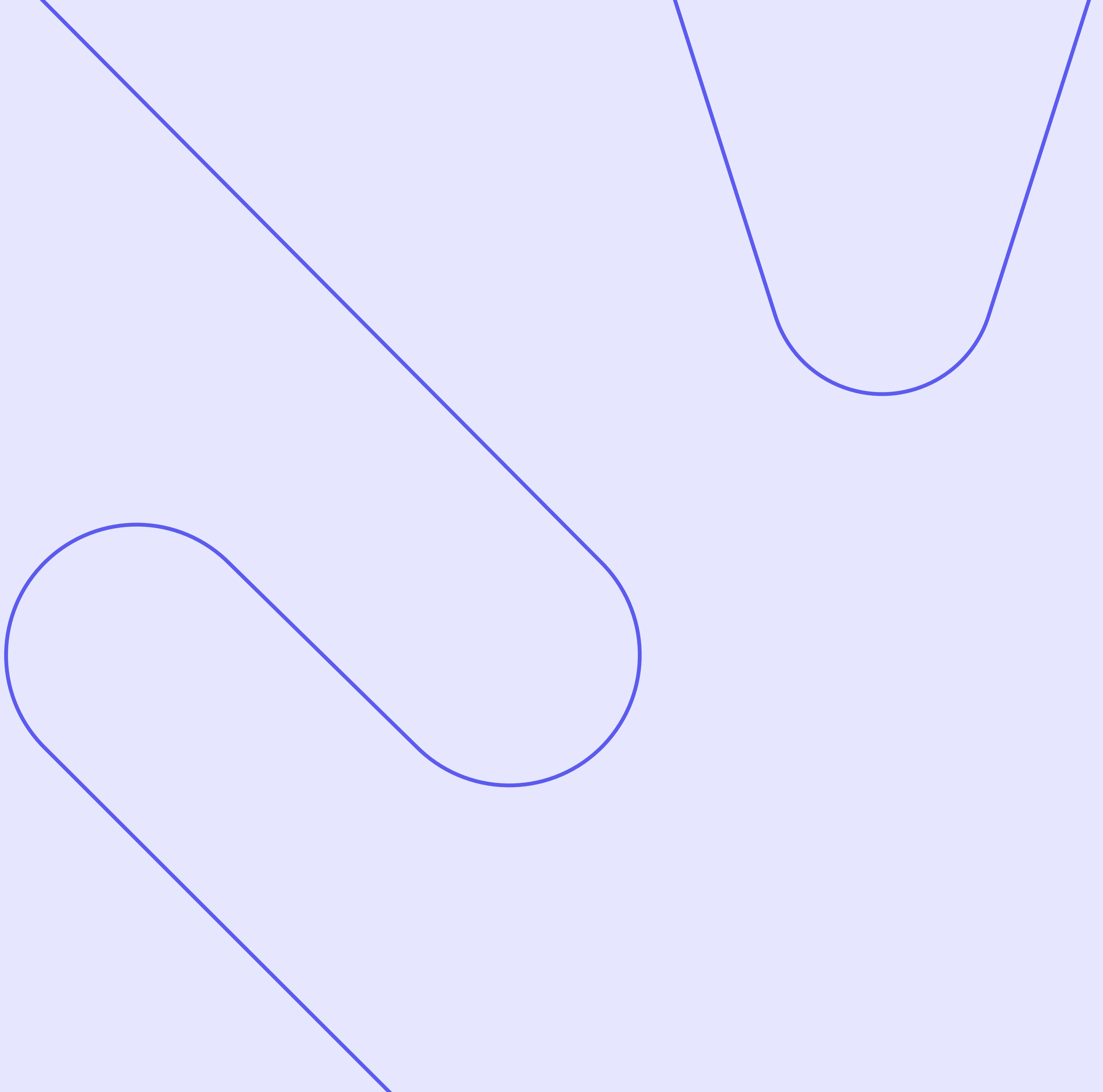
Forutsetning 1:

Etablere kvalifiseringsordning for bærekraftig fôr og fôringredienser

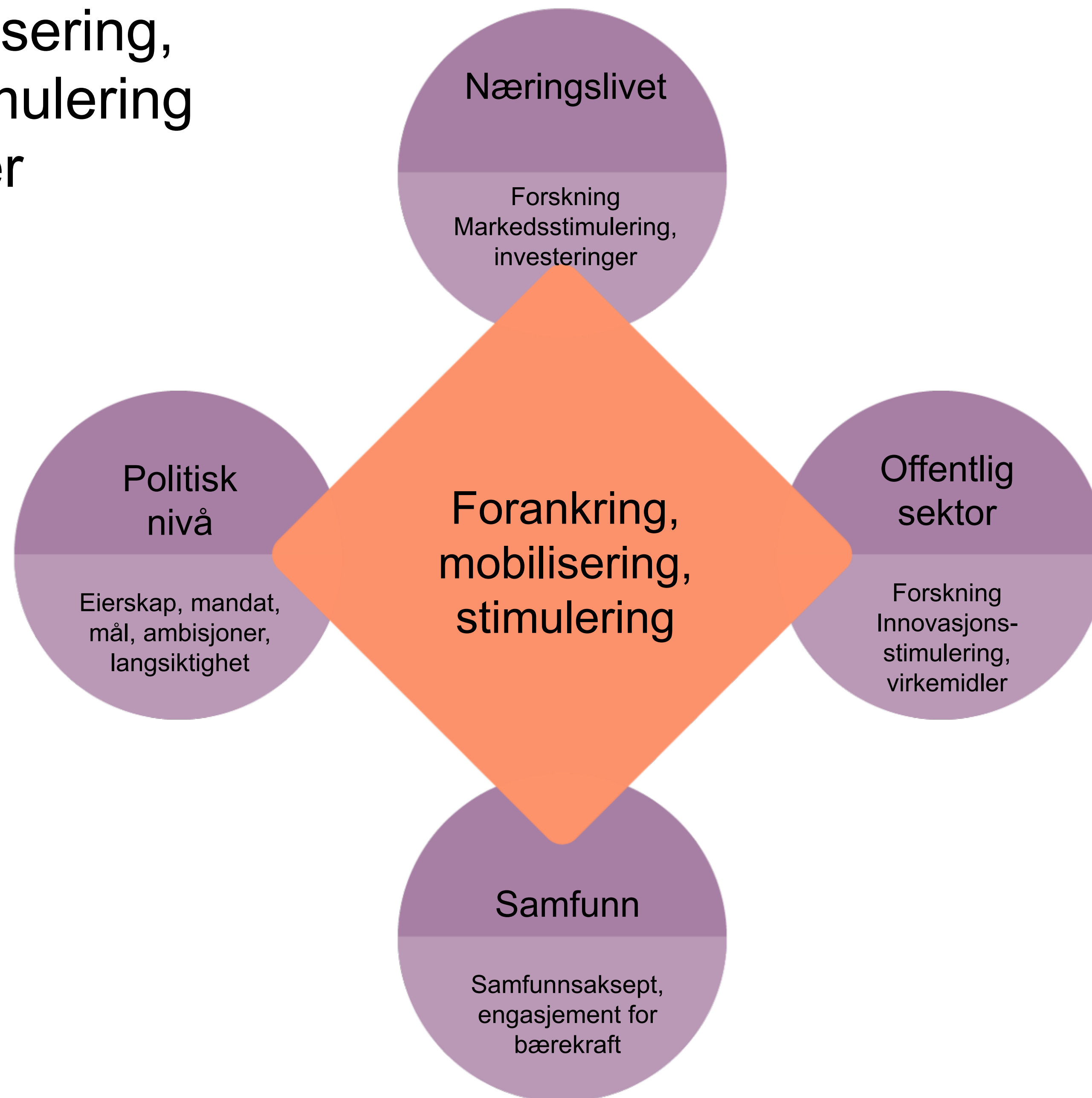
- I 2024 etablere en gruppe for å utrede forutsetningene for et slik sertifiseringssystem: kriterier, beregningsmetoder, forvaltning og internasjonal aksept, herunder se til EUs taksonomi for bærekraftige investeringer
- Innen 2025 etablere et system for å gjennomføre livsløps analyser og andre vurderinger for alle fôrråvarer, som bygger på primærdata, følger EUs taksonomi og som er relevante under norske forhold
- Innen 2026 etablere et system som kan klassifisere bærekraft i alle fôringredienser
- Kun tildele offentlig støtte til innovasjonsprosjekter rettet mot produksjon av fôringredienser som kan sannsynliggjøre at kommersiell produksjon vil oppfylle samfunnsoppdragets krav til bærekraft, når slike krav foreligger*

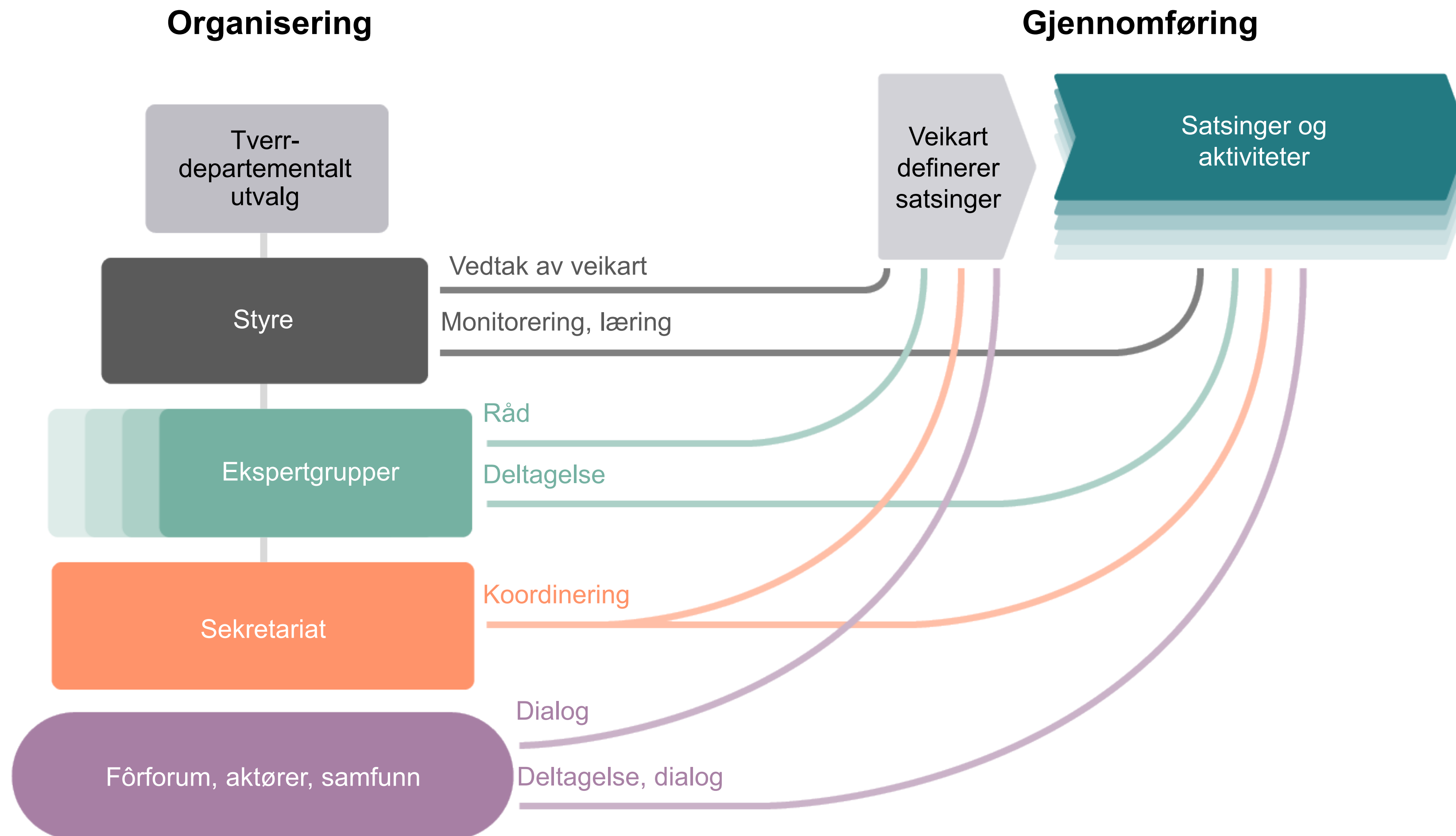
Hvordan lykkes?

Forankring, mobilisering, involvering og stimulering av sentrale aktører

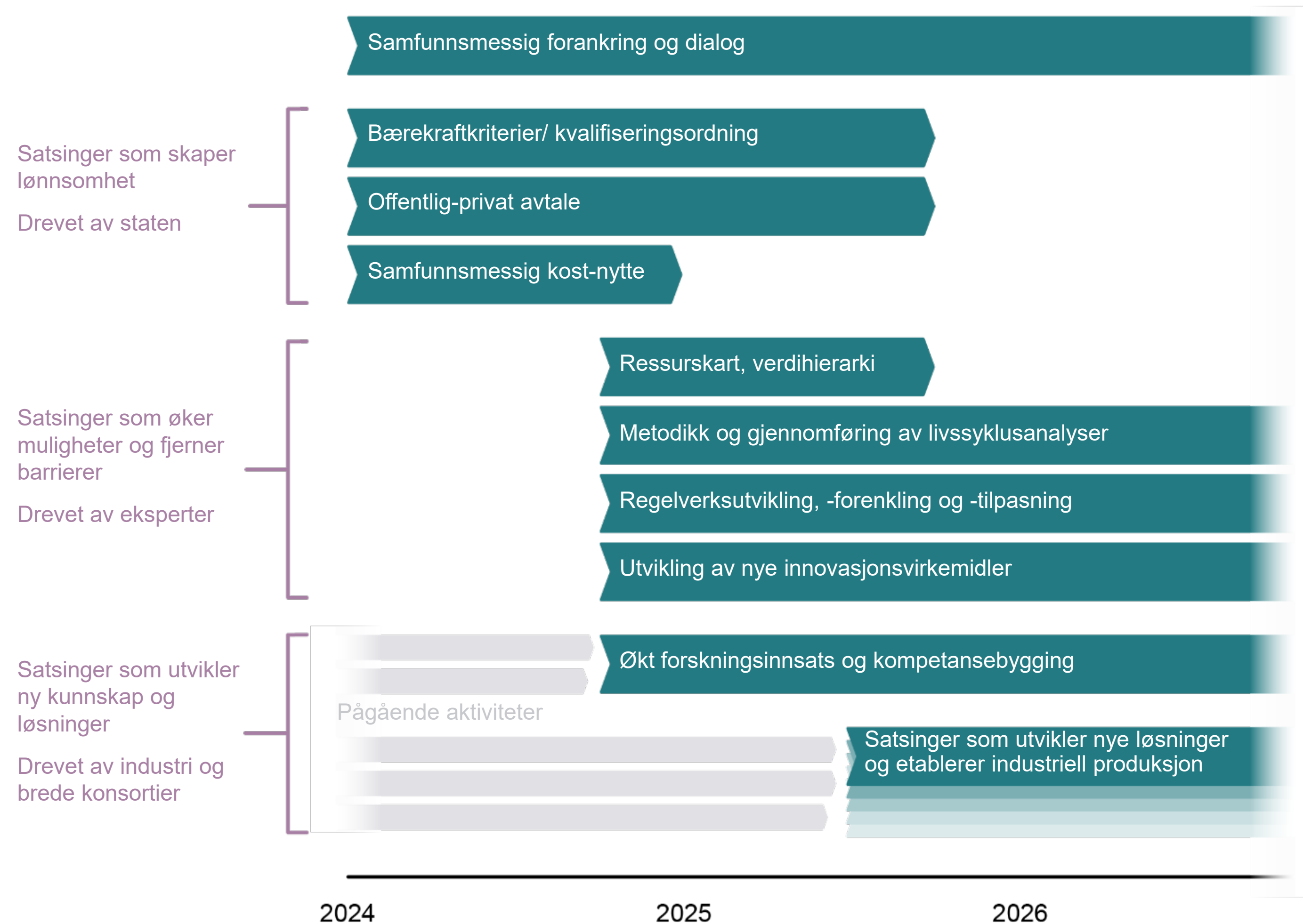

Bred involvering – veikart - satsinger og aktiviteter

(Viktig at overskriften får fram at figuren viser både satsinger og støttende aktiviteter som må starte tidlig)

Samfunnsoppdragets innledende aktiviteter og milepæler.

☛ Forskningsrådets nettsider

14.12.2023

[Stort potensial for berekraftig fôrproduksjon \(forskingsradet.no\)](https://forskingsradet.no)

16. NOV 2023

Stort potensial for berekraftig fôrproduksjon

[Tre råd om samfunnsoppdraget for berekraftig fôr \(forskingsradet.no\)](https://forskingsradet.no)

03. NOV 2023

Tre råd om samfunnsoppdraget for berekraftig fôr

Takk for oppmerksomheten!

“

‘The biggest sign of failure is if we're not changing what we're doing, we're just calling what we were doing before “missions”.’

Professor Mariana Mazzucato,
Professor of Innovation and Public
Value, University College London, UK